

„POKROK“ vychodí každý piatok.

Adressa pre všetky zásielky:

Jozef Teslík Uh. Skalica (Szakoleza).

Oznamy (inzeráty) účtujú sa levne a platia sa vopred.

POKROK.

Predplatné poštou:

Na celý rok 2 kor. — Na pól roku 1 kor. — Jednotlivé čísla v expedícii a pri zásielkach najmenej 20 výtiskov stojí 2 hal.

Predplatné do cudzozemska 5 kor. Bezmenné a nevyplatené dopisy sa neprijímajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Sv. Otec Lev XIII. zomrel.

Smutne splnilo sa, čo sme v prvšom čísle písali. Netrvalo to ani tri dni: katastrofa nastala: Lev XIII. 20 t. m. popoludni o 4 hod. prekročil prah večnosti. Celý katolícky svet hlboko ponoruje sa do smútku nad predobrym pastierom a všetko spoločiti s nami, keď mú so zasízeným okom klademe na rakev úprimnú modlitbu a keď si zo srdeca vzdycháme: Odpočinutie večné daj mu Pane a svetlo večné nech mu sviati.

Vedel každý že „svetlo s neba“ (tak ho nazýva jedno staré prorocstvo) nezadlho vyhasne a predsa s ustrnutím brali sme zpravu o zomretí pápežovom. Ním stratila cirkev katolícka jedného z najvätsích pápežov, svet ale jedného z navätsích duchov človečenstva.

Nelen jeho veriaci korili sa mu, než i tí si ho vysoko vážili, ktorí stali mimo kat. cirkve, ale nahliadli že cirkev má v svete osudy človečenstva rozhodujúce povolanie.

Začiatok pápežstva Leva XIII-ho padol do najfažšej doby. Odňali pápežom svetské pánství, a štát s cirkvou počnú zápasit' o život. Svetské pánství nepatrí k podstate cirkve kat., ale múdry pastier nezriekol sa ho. (Dľa práva ešte ani teraz nepatrí Taliansku.) Že sa protivy medzi Talianskom a Vatikánom zmiernili, to je zásluhou Leva XIII-ho. Pri rakve jeho s úctou stretajú sa i nekatolícke národy. Nedávno sme videli, že kráľ Eduard spolu hlava anglickej cirkve prišiel do Vatikánu, na poklonu k Levovi XIII-mu. Vilhem II. veľký cisar Nemecka bol tam tiež nedávno. On vyhľadáva dobrou voľu Vatikána, a uznáva Leva XIII-ho za víťaza toho kultúrneho boju v ktorom železný kancelár Bismark zápasil s nemeckými katolíckmi a konečne musel složit' zbraň. Tiež i s hlavou schismatickej (rozčesnutej) cirkve s ruským cárom mal pápež Lev XIII priateľské styky a práve chystal sa cár na poklonu k nemu.

V oči Francúzska popustil múdry pápež tú starú tradiciu, dľa ktorej sa cirkev pridžala monarchie (vláda jedného človeka, kraľa, cisara) a odporúcal francúzskym katolíckom, aby uprimne prilnuli k republike. Jeho múdrosť a štátnickú pohľadavosť najlepšej došvedčuje poslednie prenasledovanie cirkve vo Francúzsku. Bez klatieb a bez nepriateľstva sniesol útoky Combesovej vlády s tým presvedčením, že katolícka viera v ľudu francúzskom má pevnejšie korene, než dočasný prúd politický. „Francúzy mi spôsobili mnoho starosti ale aj mnoho radosti“ povedal už na smrtelnej posteli.

Posledné tri týdne držali v nom lekári život len umelými prostriedkami. „Už cítim v sobe pokoj smrti a približovanie sa budúceho života“ povedal po prijímaní sv. sviatostí. „Odobieram sa do večnosti s tým sladkým povedomím, že som vždy verne plnil svoje povinnosti.“

V posledných hodinách svojho života, keď požehnal kardinálov, vravil: „Toto buď môj posledný pozdrav“. Celý Rím bol v smutočnom rozochvení, telegramy lietaly po svete, na námestí pred bazilikou (kostol) sv. Petra tmolily sa zástupy ľudu. Lev XIII už nepoznal nikoho. O 3 hodine naraz trhnul sebou sv. Otec, zdvihol sa trochu v posteli a srozumiteľne zvolal: Toto sú moje posledné slová:

Všetci mate starosť o cirkev!

Klesnul nazpät a ztratil sa. Už není viac ota chudobného pracovného ľudu už není medzi nami ten, ktorý sa v jeho encyklikách snažil sociálne protivy na póde cirkve katolíckej vyrovnat'. Medzy hlasy kviliacích zvonov zamiešajú sa zahykové vzdychy opusteného delníctva. Teprv veľiká prázdnota jeho odchodom povstáva názorne poučuje nás jak veľiký bol 263-ty námestník Kristov, 94 ročný stavec, 60 ročný byskup a 26 ročný

pápež Lev XIII.

Nová domová Pokladnica.

Pod týmto menom vydáme aj tohoto roku náš obľúbený a na celom vidieku rozšírený kalendár: „Novú domovú Pokladnicu“.

Na trhoch, na jarmakoch zakupuje si ľud náš za drahé peniaze kalendáre, obsahom nízke, s práznymi článkami preplnené, ktoré ku jeho hmotnému, mravnému, ba i náboženskému pozdvihnutiu ani v tom najmenšom neprospejú. A predsa kalendár je pre naše slovenské rodinky jediné čítanie, v slovenských našich rodinkách, krome kalendára, malo kde aj inej knihy najdeme.

Cieľ kalendárov je veľmi dôležitý, a preto musí vyhovieť všetkým potrebám ľudu nášho, má byť celoročnou čítankou ku obohateniu ducha národného a hospodárskeho, oduševňujúcou básňou, ku prebudeniu ľudu nášho zo sna hlbokého.

Tento cieľ sme mali pred očami pri písaní nášho kalendára: „Novej domovej Pokladnice“, a preto bol aj kalendár náš obľúbený na celom okolí moravskej doliny. V tomto chceme ako v dajakom zrkadle znázorniť život ľudu nášho, jeho snahy, jeho pokrok na poli národnospodárskeho. Chceme aby sme sa vzájomne znali, o našich potrebách upovedomení boli, a kde potrebo jedon druhému napomáhali.

Čitatelia milí, ku zvelebeniu našej národnospodárskej myšlienky a ku rozšíreniu nášho kalendára dvojím spôsobom môžete prispieť.

V prvom rade s článkami, v ktorých s dobrou radou poslúžite našim remeselníkom, roľníkom a nádeníkovi. Viac očí, viacej vidí. My otvoríme strany nášho kalendára, nášemu prebudenému a bystrému ľudu, ktorý svoje potreby a biedu najlepšie zná. V druhom rade odpíšte nám, aké spolky sú v obciach vašich založené, ktorí su údami výboru a s akým výsledkom účinkovali. Raďte nám zaslať účty vašich potravných a uverkových spolkov a iných družstiev. So správami týmito oduševnite vašich krajanov ešte vždy driemajúcich.

Ďalej prosíme ct. pánov, ktorí pre náš „Pokrok“ predplatiteľov sbierali, aby boli tak láskaví a sa našich predplatiteľov opýtali, kolkerí si chcú na náš kalendár „Novú domovú Pokladnicu“ predplatiť? Cena jedného výtisku bude 50 halierov. Takýmto spôsobom do 30. augusta môžeme vedieť v kolkých výtiskoch kalendár tlačiť máme. Predplatiteľom „Pokroku“ kalendár náš za levnejšiu cenu dáme, bude to opravdivá pokladnica každej slovenskej kresťanskej rodiny. Heslo naše je „svoj ku svojmu“, vytlačme i týmto spôsobom plácaniny nám nepriaznivých a nami inokedy pohrdajúcich ľudí.

Sme presvedčení, že komu je milý náš jednoduchý „Pokrok“, mila mu bude i naša „Nová domová Pokladnica“.

Noviny z blízka i z ďaleka.

(Dopisy).

— Z Veľkého Koválova. S radostou môžem oznámiť, že naši ľudia viac a viac vlní sa k potravnému spolku; máme aj kolkárňu v dvore spolkového domu, kde sa údovia, zvlášte mladici v nedeľu odpoľudnia nevinne zabavia a nevysedávajú v kréme. Dobrý následok toho je ten, že Winter za dobré uznal uskočiť od nás, a však len sám opustil Veľký Koválov, ženu a deti nechal tu ďalej krémariť. Nechodme do tej krémy a pôjdú aj týto za ním. Počujeme, že budúcu nedeľu z príležitosti hodov i v tejto kréme chystá sa tanečná zábava. Tie nešťastlivé hody! Kolkú škodu zapričínujú u nás zvyklé hlučné zábavy. Nielen mládež, ale aj starí ľudia hrdú sa do krčiem, jako keby v tom celý blahobyť náš spočíval. Ja myslím, že je dostatočné, keď si mládež pod prísny dozorom rodičov 2—3 hodiny zatančí; deti nemajú čo v kréme hladat; a že aj starci a stareny do krémy hodovať idú: to je smiešne. Pred krémou vzdialeného už Wintra tančíť je preto neslušné,

lebo je to pri samých sochách sv. Floriana a Vendelína. Nepokúšajme Boha a nezneuctujme sochy jeho svätých!
Koválovan.

— Čári. Minulú nedeľu 19. júla, práve keď sme slávil u nás hody z príležitosti rozoslania sv. apoštolov, — pridružila sa k nám aj iná slavnosť: otváranie potravného spolku, spojené s prednáškami. Že to dnes vážna vec, založiť spolok pre ľud, vidieť aj z početných hostov, ktorí počtli nás svojou prítomnosťou tak z rádu duchovenstva, jako zo stavu svetského. Boli tu hostia zo Štepanova, zo Smolinského, z Kuklova, zo Šaštína, z Búrov. Nemálo sme sa tešili tejto zaujatosti za našu vec, čo nás len otužil ku ďalšiemu horleniu za spolok. Ťažkosti začiatkov sú už prelomené, treba nám len horlivo snažiť — sta veľielik do úla — účastiny, aby sme mali aj mäd — t. j. úžitok.

Shromáždili sme sa do školskej budovy, ktorá bola čo chvíľa plná plňučká. Najsámprv miestny náš p. farár. Jozef Agnelly povedal reč, že máme dovolené, — že máme právo, ano povinnosť snažiť sa po vydobývaní majetkov časných, — k ľahšiemu dosiahnutiu pokladov večných. V dobre premyslenej reči podal nám i dôvody z prirodzeného zákona i zo zjaveného, tak, zo života jednotlivcov ako z celých vrstiev. Poznamenal, že tejto snahe — majetkového pozdvihnutia — kladú sa nám rôzne prekážky v cestu, menovite v dnešnej dobe Máme-li právo snažiť sa po zveladení majetku, musíme mať právo preboriť i tieto prekážky v medzách zákona, ktoré našim snahám nepravne sú. Túto snahu: majetkove zveladiť sa, dosiahnuť môžeme najskôr: spolčovaním sa a nasledovne i: potravným spolkom, keď týmto spôsobom živobytia sa nám zľahčí, dosadením potravných článkov v levnej cene, v jakosti lepšej, v príhodnom čase, kedy sú práve vhod: kým dosiaľ sme skusili toho priam protivu.

Poznamenal však, že nie je všetko kresťanským, čo kresťanské meno na sebe nosí. Vystríhal i náš spolok pred takýmto vlčím kresťanstvom pod firmou kresťanského bäránka. Aby náš spolok bol skutočne tým. aké meno nosí: kresťanským, musí sa zakládať na kresťanskej láske k bližnému. Aby ale i spolok mohol kvitnúť, ku tomuto duchu kresťanskému musia si členovia nadobudnúť ducha aj kupekého. Touto rečou náš vel. p. farár dokázal, že mu leží na srdci rozkvet farníkov, veď i duchovná správa ide hneď ľahšie, ak má dočinenia s farníkmi nie otrockými, ale samostatnými, nia s bedármi, ale s majetnými, nie so zaostalými ale vzdelenými, mravne i hmotne pozdvihnutými, čo iba spolkami docieľiť možno.

Druhý rečník bol jeden hospodár zo Smolinského, p. Adamovič, ktorý len nedávno otvoril obchod. Vysvetlil ľudu ten náramný rozdiel, aký zbadal sám v dobe predspolkovej a teraz, keď kupuje už tovar vo spolkoch Nielsen ceny sú levnejšie, nielen material je spoľahlivejší, ale tá spolupatričnosť, tá láme skaly; keď ľud drží spolu, ako jedna ruka, kto je ten, kto by sa mu mohol postaviť oproti?

Tretí rečník bol p. Marcibál zo Šaštína. Tento zase líčil svoje skusenosti z tamejšieho spolku, za ktorý Šaštínania vždy budú povdační svojim duchovným vodcom a zakladateľom spolku. Upozornil ľudí na šporivosť, na záhubu z požívania liehovín pochádzajúcu. On vraj sám na sebe skúsil, že kým denne požíval bär len trochu toho smradu, vždy bol rozčúlený hneval sa na každého: už zavádil do ženy, už deti mu nečinily po vôli ničoho atď.

Štepanovský p. farár vystúpil potom na rečníšte. Ten nám teprv otváral oči! a my div sme oči na ňom nenechali, keď vyprávval tú skutočnú pravdu, jako sme dosiaľ gazdovali bez spolkov a jako sme museli naše plodiny za facu nechať v Šaštíne, v Holiči a inde a ešte teprv sa pýtali jakého sme smýšľania; jako si nás nevšimli a mali nás za nič. Teraz až budeme pri spolkoch naše plodiny predávať vo veľkom, budú i tovarne sa uchádzať k nám a tak chosen ktorý prostredkovatelia dosiaľ habali, ostane nám.

Konečne šaštínsky p. kaplan Makász, poďakujúc sa rečníkom za jejich poučlivé slová, oduševňoval členov ku vytrvanlivosti, lebo vraj týmto spolkom ešte sme nedokonali prácu, ale teprv boríme sa so začiatkami vo vyvíňovaní sa ďalších spolkov. Aby sa nedalo zklátiť od spolku ani vt-edy, keď následkom špinavej konkurencie ceny padnú aj v iných sklepoch. Prečo nepadly skôr než sa začaly spolky? Hľa pri spolkoch aj nečlenovia majú chosen, že, ač nekupujú v spolku, v znížených cenách dostanú aj oni tovar iude.

Vyložil, že nás v zakladaní spolkov nevede ani pomsta ani lakomstvo a či závišť, alebo iné pohnútky, my, vraj, nechceme nikomu škodiť, ale chceme len sebe pomôcť. Jako sa dosiaľ o nás nestaral nik, tak ani nás nebude nič do toho, čo bude robiť iný?! Svet je otvorený, práce ni dostač. pracovných síl málo; nech sa každý živí ako vie. My stojác na stanovisku lásky kresťanskej: láska započína sa sama od seba, ideme za heslom: svoj k svojmu; lebo už i porekadlo naše vraví: bližšia je mi košela, než kabát.

Po rečiach poučlivých nasledoval volný rozhovor o povedaných veciach. Ďakujeme i touto cestou nášmu p. farárovi, že si stal na čelo nášho podniku kresťanského. Ďakujeme mu za krásne jeho slová, ale i za to, že našich hostov prijal za svojich a ponúknul im príjemného občerstvenia. Za túto jeho horlivosť a lásku k nám chceme i my na vzájom jemu byť povdačnými. Žehnaj Bože nášmu spolku i horlivcom jeho.
Jeden z prítomných.

— Zo Štvrťka. Ctený pán redaktor! Ohľadom na dopis zo Štvrťka, ktorý boli páni J. D. a gazda uverejnili, píšeme Vám, že my pod tým menom šípime gazdu, ktorý sa nie so zemou, než s popom zaoberá. Áno, myslíme, že to je ten hospodár, ktorý nie pluhom, než nosom oráva zem. A to sa s ním často stáva, že keď má „opicu“ a neumývanými ústami grobiánsky hovorí, tu i tam ho niekto po priateľsky pohľadi.

Čo sa týka jeho dobrých rád, ktoré p. rektorovi dáva, sdeľujeme, že u nás sa pre sísedstvo s Rakúskom. — kam už i 8-ročné deti slúžiť chodia. — ďalej pre ľahostajnosť obyvateľov žiadneho spolku utvoriť nemôže. Však p. farár už 2 razy povolal ľudí do školy, stranivá tejto veci, ale márne, lebo vždy sa iba dvaja-traja dostavili.
P. B.

— Dojč. Ctený pán redaktor. Prosím Vás uverejnite týchto pár riadkov v našom milom „Pokroku“, lebo naši ľudia vždy čakajú nejaký dopis z Dojča a neide. (Jak má prísť, keď nikto nepíše? Red.) Náš potravný spolok má nového obchodníka. Dovčul sme s ním spokojní, keď bude i na ďalej tak, budeme si ho vážiť. Len že v niektorých z nás je chyba. Obchodník mladý a práce nič. On sám si žiada, aby mu ľudia viac práce dali. Ľudia nasledujte príklad tých našich mládencov! Tak sa pekne zachovali na hody, že ani jedon z nich neišiel tancovať k nepriateľovi spolku. Z tohoto sa ktosi tešil, ale preto nakupovať predsa len k Teikovi ide. A veď neni ďaleko od spolku. Úroda nám slúbi hojné požehnanie, časy sú dosavď dobré. Daj Pán Boh i na ďalej!
Dojčan.

— Mor. Sv. Jány. Našej roľníckej mládeže hra. „Strýdža zpod Hája“, — vzdor mnohým prekážkam a ťažkostiam, dobre vypadla. Svojou hrou vynikali zvláštne Eva (Maria Markovič), Veronka (Maria Blažek), Martin (Martin Hajdin), Palko (Ján Faragula), Adam (Ján Ježek). Obecenstvo hovorilo, že už lepšieho Adama sa ani zrodit nemohlo. Katka (Terezia Ježek), Matúš (Michal Blažek), Anička (Maria Sisolák) a Hana (Helena Vačina) hrali tiež dobre. Neidem tu uvádzať každého herca zvlášť, aj ostatní previedli dobre svoje úlohy. Láskavá vďaka tým hostom, ktorí nás svojou návštevou počtli. Pritom ale nemôžem zabudnúť poďakovať sa aj tým zdejším nezdarým občanom, ktorí nám pri ostatných dvoch predstaveniach verejný škandal činili. Hanba na nich! Radíme zvláštne Š...vej, K...vej a hospodárovi L...mu aby si na tie svoje ošemetné jazyky budúce pozor dali, a keď ich to neteší, že jejich vlastná svojina nechce takého temného, poviem hlúpeho rozumu byť, jako sú oni, z príčiny ktorej sa cvičí, vzdeláva a toto potom verejno preukáže, — nech zostanú doma a nie z poboku, úkradomky a z poza chlievov sa dívať a potom frľať a nažľavať! Radíme aj tým, ktoré našim speváckam v kostole „bohaprázdnic komediantek“ nadávaly, nech si svoje pomerkovania podržia pre svoje „komediantky“ ktoré len pre pýchu a pekné kostúmy hrajú svoje divadlo a nie pre česť a slávu Božiu! Na slovo „nemohra“ s ktorým jedon z našich pánov na naše predstavenie cieľil, len tú skromnú odpoveď a radu máme, že mal prísť na predstavenie a bol by sa presvedčil, že veru nebola to „nemohra“, a rada naša je tá, aby každý po svojom javišti hľadel, že by sa tam temno a „nemo“ nehrálo.
Prítomný.

— Z Luhačovic. Ani by ste neuhodli čo som tu videla... Knihu! Bola vystavená v jednom obluku, jej nápis už neviem, ale mala som ju aj v ruke a veru divila som sa že sú

písané knihy aj o našich slovenských výšivkách. Veď si toho u nás už len tí starí vážia, ty mladé uspokojá sa s bársjakou handrou, nech sa to len líšti jak pávovi chvost. Túto knižku napísala jedna mladá česká spisovateľka, ktorá pozbierala tie najstaršie a najpeknejšie vzory výšiviek a potom svoje známosti o nich napísala na papier. Knihou touto obsiahneme poučenia a potešenia plný pohľad do najstaršieho a novšieho ručného umenia.

Pravda naše „fitleny“ sa mi vysmejú, že sa ešte starej módy zastávam, ale nech. Čo je cennejšie, to si aj viac vážim. A horko-ťažko prv vymyslené, potom s trpezlivosťou vyšívané plachetky, pokrývadlá a košeľe už len väčšiu cenu majú, ako vo fabrikách, alebo dľa „predtisku“ upravené výšivky. A ich trvanlivosť je hádam aj o desať razov toľká, ako pri čipkách a výšivkách, ktoré pochádzajú z žldovských fabrik.

Pravda naše dievčatá budú radšej cez celé zimné večierky len na prázdno klepať než by sa chytili vážnej práce našich sta očných slovenských stareniek. A prečo by sme sa hanbily za naše staroslovenské výšivky a čipky my sedliacky, keď sa ich už i panie chytajú? Či ste nepočuly, že sa tie staré slovenské vzorky už i v bohatých rodinách do života uvádzajú? Alebo to ste nepočuly, že na parížsku výstavu maďarské panie nasbíraly u nás slovenských výšiviek a tie výšivky tam dostaly prvú cenu? Veru, v Hontanskej stolici je jedna dedina, v ktorej ženy a dievčatá len z tejto ručnej práce živia seba i svojich, kým chlapi v Amerike pracujú. A veď je to i pekné, keď v pestrostri bariev takú formu vyšijú, jakú chce. A keď má viac vzorek starých môže vymysleť krásnu novú, jak to aj robia. Škoda že som si neodpísala názov knihy! Veď len v pekných zvykoch predkov žijú dobrí mravy! *Anička Kozruchovej.*

— **Z Kopčan.** Láska Vás P. Redaktor prosím ráčte mi tento ťažkou rukou písaný list uvrejniť. Máme tu jedného statočného človeka, ktorý ešte pred novým rokom žiadal o povolenie, aby si mohol sústerským remeslom chlieb svedomite zarábať. Aj zaplatil a dovolenie mu až posiaľ neide. Nuž to je vzorný poriadok. Keďby ten človek na povolenie čakal, musel by už byť hladom zomrel alebo na zebrotu išť. (Ani není treba čakať. Len treba poslať výučný list k slúžnemu a keď za tri dni nepríde nič, máte právo remeslo začať. Red.)

Ten istý človek je spolu aj kostolníkom a roznáša u nás „Pokrok“. Jedon falošný človek. — badáme kto je to, nemá tvrdé ruky od práce, — naluhal na neho, že predáva „Pokrok“ za 2 kr., na čo ho podslúžny na 15 korún odsúdil. Obžalovaný sa bránil ukazujúc na vec, jako ona stojí. Hovoril mu, že len za 2 haliere = 1 kr. predáva „Pokrok“, nemá na tom osohu, lež škodu. Ukázal mu mená tých pánov, ktorí ho poprosili aby im „Pokrok“ obstaral. Všetko darmo. „Potom mňa nič, zaplatte 15 korún“. Obžalovaný ovšem neuspokojí sa: appelloval. Sme zvedaví, čo príde z Nitry. Toto otrocké zachádzanie s nami prevádzajú páni ovšem len — k väčšiemu rozkvetu vlasti. *Chodúr.*

Hospodárstvo, priemysel, kupectvo.

III.

Proti všiam len striekaním možno sa ravať. Trojo látok uživa sa ku striekaniu.

1. *Petroleumová emulsia.* Shotovuje si ju každý sám.

2. *Thanaton* (z vylúženého tabáku). Jed silný dostať vo veľkých trafikách na svedectvo od slúžneho, buď kapitánom mesta vystavené.

3. *Hmyzový prášok.* (Pyrethrum) dostať v lekárni.

Za mieru bere sa riadne 100 litrov hotevej už tekutiny na striekanie. Udané čiastky prídavkov predpokládajú tú mieru. Kto chce jej mať menej, ten už pomerne musí i čiastice zmenšiť.

Vidzme teda, ako sa robí petroleumová emulsia. Ku 100 litrovej tekutine teda vezne sa 20 deka mydla (na pranie), pokrása sa a varí sa v 2 litroch potočnej — (dáždovej) vode, vôbec vo vode mäkkej, bezvápenstej. Do viacej tekutiny zmiešajú sa 4 litre petroleumu. Masná látka petroleumu ťažko sa slúči svriacim mydlom, k tomu ani varajka ani drátová metlička (ktorou sa cukrový sňah robí) by nestačila. Najlepšie upotrebi sa k tom u zahradnícky príručný striekačik. Pomiešaná látka dotiaľ sa z nádoby táh do striekačky a strieka späť do nádoby, kým tieto 2 látky nerozoznať jednu od druhej, to sa deje i 10—15 rázi. Táto hustá tekutina je: z mydla prihotovená petroleumová emulsia.

Miesto mydla môže sa to diať s mliekom, ba i s cmerom. (cmer = iró) a sice v tom istom pomere. Na jednu čiastku mlieka, (cmeru) berú sa 2 čiastice petroleumu. Emulsia z týchto 3 spôsobov bárs ktorým pripravená, potom už s vodou smieša sa snadno, ktorej vezne sa 95 litrov, mäkkej vápno prúďajúcej vody, a tekutina na striekanie je hotová. —

2. S tanathonom — tabákovým luhom sa zachádzá nasledovne. Kúpime 3 kilá thanatonu, smiešame v 100 litrov vody a máme látku druhú, len že, keď už ovocie je na strome, týmto striekaj neradno, pre nebezpečie otrávenia sa.

3. Zo hmyzového prášku tak pripravím vodu na striekanie, že veznem pol druhu (1 1/2) kila prášku — pyrethrum — dostať ho v lekárni, — to pomiešam v 10 litroch teplej vode, v ktorej už vopred bolo rozpusteného 3 kilo čierneho mydla — káli mydlo — (kenô v. káli szappan) — Ku tomu vlejeme 90 litrov stojacej vody, a máme tretí spôsob shotovenia látky, len že tento posledný je najdrahší. 100 litrov príde i na 7 korún.

Kedy striekať?

Striekanie deje sa striekačkou, ktorá sa upotrebuje pri vinici. Kto chce sa dôkladne ratovať proti listovým všiam, ten musí striekanie započat už v zime, aby zničil už zmienené vajíčka. Strieka sa na snežnom dni. Zimné striekanie sa odporúča už i preto, že ním ničia sa i mole broskni a iných molov vajíčka a pupy. Kto nestriekal už v neskorú jaseň, môže to učiť i skoro z jara, menovite pri vypuknutí listov, keď i vši sa liahnu z vajíčok. A ponevác známe, že 15 dní treba, kým voš naraste, 9 dní treba, kým dostane krídla, tých 24 dni je teda časom, kedy striekať treba z jara, kto nešanuje práce a bedlí, kedy počínajú sa liahnúť a strieká až všetky sa vyliahly, ten čochvíla zničí kdejakú voš. I tú dobrú stránku má jarné striekanie, že zamedzí skrútenie sa listkov a vši nemôžu sa ukryť do nich, lebo tam emulsia by ich ani nedostihla. V lete musíme toľkorazý striekať, kým len vši sa zjavujú. Pri tomto letnom striekani ničime čiernym slimákom podobné húsenice: *Eriocampoides limacina* = *Eriocampa adumbrata*.

Pri striekani petroleumovou emulsiou musíme pribedliť, aby zo stromku netiekla na košeľ, aby sa tomu mohlo poškodiť. Pred striekaním teda prihrneme ku pňu zemi, nech tekutinu túto vpije zem, potom sa môže zem odhrnúť zase.

Drobné zprávy.

— **Tisovské divadelné ochotnícke družstvo** predstavi dňa 2. augusta 1903 v Tisovci na mestskom javišti divadelný kus: „*Medveď a víla*“. Dramatická báchorka v 3 dejstvách. Napísala E. Krásnohorská. Preložil Dr. S. Daxner.

Za tým nasleduje: „*Predaná nevesta*“. Komická opera v 3 dejstvách od Karla Sabinu. Preložil Dr. S. Daxner. Hudbu složil Bedrich Smetana. Začiatok o 8 hodine večer. Čistý výnos obráti sa v prospech hasičského sboru v Tisovci.

— **Z Vrádišta.** Obec naša sa ku veľkým slavnostiam chystá. V nedelu dňa 26. júla bude p. dr. Ján Černoch, krajinský vyslanec a prelát ostrihomský posviacať náš kostolík, ktorý sme si z našich milodarov úplne obnoviť dali. Na oltári budeme mať skvostný obraz sv. Anny. Je to dielo *Gustáva Mallého*, akademického maliara zo Skalice, nášho nádejeplného rodáka. Dielo toto je umelecké, tak že každého znalca pozornosť na seba upúta. Koľko kostolných obrazov je na našom Slovensku, ktoré nie len že žiadnej ceny nemajú, ale aj náboženský cit vzdelaného človeka urážajú. Keď by aj iní nás Vrádišťanov i v tomto nasledovali, nie len že by chrámy božie obohatili umeleckými dielami, ale aj by nášmu umeleckému dorostu napomocnými boli. Jak skvostná to myšlienka: chudobný a žobrácky ľud odchováva si svojich umelcov. Veď i česť a chvála božia vzáduje to, by v chrámoch božích nič trivialného, city naše urážajúceho sa nenachádzalo. Umenie usťachetňuje dušu.

— **Spolok sv. Vincenta** dňa 28. júla ráno o 9. hodine bude vydržiavať sv. omšu za zomrelých rodičov svojho veľkého dobrodince veľk. p. Pavla Nováka kanonika prešporského pri tejto príležitosti bude sa v kat. kruhu prítomným chudobným chlieb do daru dávať.

— **V Skalici** bude 27. t. m. tojest v pondelok o 9. hodinách vo farskom kostole slavnostná sv. omša „*Requiem*“ za zomrelého sv. Otca, pápeža Leva XIII-ho.

— **Prvotiny** v p. Pavla Žišku boly tiché, ale tým duchapnejšie. Rukovodičom, tak tiež i kazateľom bol d. p. dekan, L. Okánik. Po dojímavej kázni bola slavnostná sv. omša, potom obed, pri ktorom p. primiciant trasúcim sa od pohnutia hlasom ťakoval rodičom svojim za lásku a ľúčil sa od chudobnej chalupy, na ktorú sľuboval nikdy nezabudnúť. My počúvali sme so slzami v očiach a ľútime sa s ním v tej nádeji, že mladík tento, vyšvihnuvší sa tak pekne, nezabudne ani na ostatné chalupy chudobných a ujme sa spoločenských záujmov ľudu nášho slovenského.

Odkazy redakcie. Do Štvrtka, P. B. Pišete, že sme sadli na lep. Nuž vtedy mali ste opraviť prvú časť minulého dopisu a nie druhú, ktorá nič iného neobsahuje, než skromnú žiadosť na pána rektora!

Pijáci vína

POZOR!

Škodlivé účinky vína a iných liehovín na sliznicu žaludeční napravuje zo všetkých vod

NAJLEPŠIE

LUHAČOVSKÁ KYSELKA

Výtečná chuť

Krásne zbarvenie.

Dostať v „Potravnom spolku“

Učen sporiadaného z kresťanského domu sa prijme na krajčovstvi u pána Ed. Hofbauera v Uh. Skalici. (Szakolcza.)

Prijmu hneď k nastupeniu kovárskeho pomocníka. Frant. Paradeiser, Egbell, (vedľa potravného spolku.)

Kadlecký tovariš sa prijme hneď na stáloj práci, František Vaculik, v Brockom č. 88.

Najlacnejšie môže dodať
UMELÉ HNOJIVÁ

Moderne zariadená
PRVNÍ MORAVSKÁ ROVNICKÁ TOVÁRNA AKCIOVA
na soustředěná hnojivá a lučebniny
v Přerově.

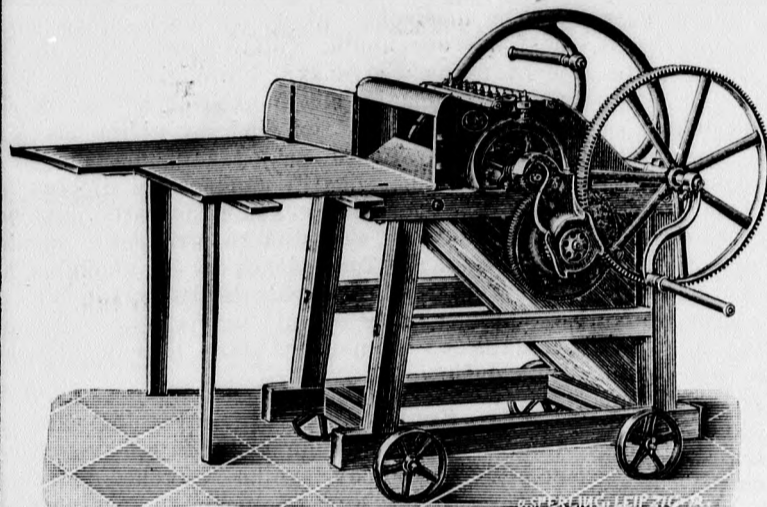
ktorá si svojimi osvedčenými superfosfáty získala po celej Morave najlepšieho mena.

Ziadame slavné hospodárske družstvá, hospodárske spolky, obce, jakož i veľactených pánov veľkostatkárov a všetkých roľníkov, aby kupovali **UMELÉ HNOJIVÁ** u závodu **roľníckého**

Pícné vápno stále na sklade; za veľmi ľavnú cenu k dostániu.

Sklad máme: V Uh. Skalci, v Skalickom Gazdovsko potravnom spolku.

PÁNI HOSPODÁRI!

Netreba vám viacej hospodárske stroje z cudziny alebo od firiem nám nepriateľských dražšie kupovať, lebo moje výrobky dosiahly značnej dokonalosti. Odporúčam svoje najnovšie:

Mlátačky s oceľovými guľôčkovými ložiskami, ktoré idú o polovicu ľahšie, než ktorekoľvek iné

Žentúre dlanajnovších modellov. Zlepšené rajtáre. Výborné sečkovice amerického a anglického systému. Triery. Struhadlá na burgiňu. Šrotovníky na zrnú. Stroje na siatie. Pluhy a brány. Stroje na rezanie kapusty. Mäčkádlá na syr, borievky a hlinu. Železné mangle na prádlo, decimálne váhy a stroje na lámánie stromovej kôry pre garbiarov.

Cenníky zašlem na žiadosť zdarma a franco.

MICHAL TRESKOŇ, fabrikant hospodarských strojov V. BYTČI (Nagy Bittse.)

Každá sporivá gazdina

používa

KOLINSKEJ

Kávovej Prísady SO SOKOLOM

a docielu tým výdatnej, chutnej a pekne zbarvenej kávy.

Továrny: v Kolíne a v Prostejove. (Morava.)

Jediná dielna na Morave pre výrobu huslí!

Josef Lidl, Brno (Morava)
Zelný trh č. 11.
(ve vlastním domě)

Továrna výroba hudobných nástrojov.

Prisázný znalec c. k. zemského súdu.

Cenník na požiadanie zdarma.

Vývoz do všetkých dielov sveta.

Mám pre nás ľud trvanlivo zladené a strieborne nahrobne križe železné! znadpisom! dodávam za veľmi ľavné ceny na každé miesto Cintorína. Staré križe sa za ľavné ceny obnovujú,

v Uh. Skalci,
RUDOLF DETONY
Jezovítska ulica číslo 394.

Kostolné sviece,

pravé voskové, polvoskové, stearinové hladké i kráslené, stĺpky, sviečky obetné a stromkové,

sviečky stearinové a parafínové tabulové,

vozové lampášové,

všetky druhy voskového zbožia,

tiež perník struhací,

a jemný zákuskový,

doporučuje najodbornejší závod kontinentu, firmy.

V. Zbořil a syn

první moravská továrna na voskové zboží a perník.

v Bystřici pod Hostýnem (Morava.)

Založeno r. 1858.

Odborné vyvedenie z L'ublane, Maria Cell, MI Boleslavi, Parize Dejeny Côte d' Or, Litomerio Prahy atd.

Slavným Patronátom a všetkým cirkvám

uctive odporúčam svoju dielňu

ku stavbe nových

ORGANOV

ktoré zhotovujem vo všetkých rozmeroch a sústavách jako: kuželové, rohové, Mechanicko-pneumatické, alebo obyčajne zášubkové systémy. Organy mnou stavané vyznačujú sa zvlášte plnozvučným a lúbezným hlasom. Prijímam opravy všetkých starších organov. Za solidnú a dokonalú prácu ručím.

Ceny najľavnejšie.

Ján Drábek a Synovia.

organári.

v Búr. sv. Mikulaši.

Vysvedčenia sú k nahliadnutiu.

3

Mydlo „Palacký“

je nejlepší český výrobek.

Práca ľabká účinnok prekvapujúci!

Prádo biele ako sníh!

Ján Vilímek,

továrň na mydla V LIPNÍKU, nad Bečvou. (Morava)

Ve prospěch Ústředni Matice Školské.

Humpolecké súkna a lodny. Dámske lodny.

Módne látky oblekové, látky na svrchníky a haveloky, z čistej ovčej vlny v ľavných cenách odporúčuje:

KAREL KOČIAN,

súkenický a prvý zaslátateľský obchod

v Humpolci.

22

Vzorky k nahliadnutiu zasielajú sa franco.